

реабілітаційної програми дозволяє запобігти появі дегенеративно-дистрофічних змін, покращити морфо-функціональні показники уражених структур, повернути пацієнта до трудової і соціальної активності.

Ранній початок реабілітаційних втручань, безперервність та комплексність реабілітаційних заходів та індивідуальний підхід є основними принципами ефективності лікування засобами ФР. Фізична реабілітація є гостро необхідною також тоді, коли поранення було настільки важким, що повноцінне відновлення неможливе. У такому випадку фізична реабілітація забезпечить досягнення і підтримку оптимального фізичного стану, а також допоможе набутти необхідні навички для подальшого життя.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ – проведення фізично-реабілітаційного втручання, яке потребує поєднання фізіологічно-анатомічних, суто медичних знань і навичок у галузі теорії та методики фізичної культури, є одним з напрямів, чия методологія та практична методика потребують активного розвитку у зв'язку із завданнями, поставленими сьогоднішнім часом. Для підвищення ефективності та якості відновного процесу пацієнтів із ускладненими вогнепальними переломами кінцівок необхідна модернізація відомих і пошук нових методик фізичної реабілітації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бур'янов О.А. Вогнепальні поранення кінцівок. Метод. рекомендації. / О.А. Бур'янов, С.С. Страфун, І.П. Шлапак та ін. // Київ., 2015, 46 с.
2. Герцик А. Особливості фізичної реабілітації осіб з набутими контрактурами / Герцик А. // Здоровий спосіб життя : зб. наук. ст. Вип. 21. – Л., 2007, С. 13 – 16.
3. Военная травматология и ортопедия: учебник / Под ред. В.М. Шаповалова. - СПб., 2004. - 671 с.
4. Инзель Т.Н. Дифференциальная диагностика заболеваний опорно-двигательного аппарата. Практическое руководство. – М.: ООО «Медицинское информационное агентство», 2014. – 272 с.
5. Лурін А.І. Військово-польова хірургія / А.І. Лурін, Є.В. Цема. – К.: Кафедра хірургії №4, 2013. – 54 с.
6. Frykberg, E.R., 3rd Texas, J.J.: Terrorist bombings. Lessons learned from Belfast to Beirut. Ann. Surg. 208, 1988, p. 569–76.
7. Ofer, G., Aviram, W., Micky, D., Aviv, K., Michael, Y., Ofir, C., Ronene, G., Oren, F., Nahman, A., Gil, H., Amir, B.: Injuries characteristics of IDF soldiers in second Lebanon war. JIMM 4, 2007, p. 3–6.
8. Pape, H.C., Marsh, S., Morley, J.R., Krettek, C., Giannoudis, P.V.: Current concepts in the development of heterotopic ossification. J. Bone Joint Surg. Br. 86, 2004, p. 783–87.
9. Ryan, J.M., Cooper, G.J., Haywood, I.R., Milner, S.M.: Field surgery on a future conventional battlefield: Strategy and wound management. Ann. R. Coll. Surg. Engl. 73, 1991, p. 13–20.
10. Yuval, R., Eran, H., Salah, D., Micha, K., Avraham, D., Carmi, A., Gil, H.: Injuries characteristics of IDF soldiers in operation cast lead. JIMM 6, 2009, p. 95–98.

УДК 378:796.071.4.035

Данилевич М. В.

Львівський державний університет фізичної культури

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ ФІЗИЧНОЇ РЕКРЕАЦІЇ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

У статті на основі результатів анкетування студентів десяти вищих навчальних закладів України з'ясовано особливості професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності. Автор зазначає, що для підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців з рекреаційно-оздоровчої роботи ї необхідно реформувати існуючу систему підготовки фізкультурних кадрів в Україні, акцентуючи увагу на оволодінні професійно орієнтованими знаннями, вміннями та навичками в сфері фізичної рекреації.

Ключові слова: професійна підготовка, готовність, майбутні фахівці з фізичного виховання та спорту, рекреаційно-оздоровча діяльність.

Данилевич М.В. Особенности профессиональной подготовки будущих специалистов по физической рекреации в высших учебных заведениях Украины. В статье на основе результатов анкетирования студентов десяти высших учебных заведений Украины изучены особенности профессиональной подготовки будущих специалистов по физическому воспитанию и спорту к рекреационно-оздоровительной деятельности. Автор отмечает, что для повышения качества профессиональной подготовки будущих специалистов по рекреационно-оздоровительной работе необходимо реформировать существующую систему подготовки физкультурных кадров в Украине, акцентируя внимание на овладении профессионально ориентированными знаниями, умениями и навыками в сфере физической рекреации.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, готовность, будущие специалисты по физическому воспитанию и спорту, рекреационно-оздоровительная деятельность.

Danylyevych M. V. Special features of professional training of future specialists in physical recreation in higher educational institutions of Ukraine. The features of training of future specialists in physical education and sport to recreational and health activities were revealed on the basis of the results of two surveys conducted among students in ten higher educational institutions of Ukraine. The author points out some shortcomings in the current system of physical education staff training, insufficient practical training exercise for recreation and recreational activities; insufficient degree of mastering professional terminology; failure to effectively implement pedagogically organized physical activity using health-related physical activities and personally demonstrate the performance of the main types of health and recreational physical activity; insufficient professional knowledge, abilities and skills of future professionals to conduct recreational and health activities with different groups of people; unwillingness of graduates to work according their qualification, etc. Generally it was found that only a half of the students find themselves prepared to work in the field of recreation and recreational activities. The author points out that to improve the quality of training of future specialists in physical education and health to recreational activities, the current system of physical education staff training in Ukraine should be reformed, focusing on mastering professionally oriented knowledge, abilities and skills in the field of physical recreation. This will lead to better cognitive and creative activity of future specialists, high scientific level of their readiness, but, more importantly, in practice it will create conditions for social and professional stability and physical education staff, broaden their understanding of the high civic responsibility for their activity.

Key words: training, readiness, future specialists in physical education and sport, recreation and health-related activities.

Вступ. Розвиток суспільства, глобальні зміни економіки, культури та науки призвели до урбанізації, інформатизації, індустріалізації та значного зниження рухової активності людини. Ефективним засобом профілактики негативних наслідків розвитку сучасної цивілізації може слугувати саме фізична рекреація. Рекреаційна діяльність – це процес раціонально організованої психофізичної активності людини, яка спрямована на відновлення і розвиток її фізичних і духовних сил у вільний від основних професійних, родинних і громадських обов'язків час [3, с. 11]. Дослідження Z. Krawczyk показують, що ставлення до фізичної культури в країнах колишнього соціалістичного простору на сьогоднішній день таке, як було в розвинутих країнах Європи приблизно 50 років тому [4, с. 4]. У країнах Заходу близько 2/3 населення займається рекреаційно-оздоровчою діяльністю, в той час як в країнах Східної Європи – від 8 до 12%. Основними діючими способами у формуванні менталітету населення у потрібному напрямку є фахівці з фізичного виховання та спорту. Тобто, вирішення проблеми позитивного відношення до фізичної культури нерозривно пов'язане з удосконаленням якості професійної фізкультурної освіти [2, с. 31].

Відсутність в Україні впродовж тривалого періоду сильної школи підготовки кадрів для сфери фізичної рекреації, на думку О.В. Андреевої, спричинила стійкий дефіцит фахівців у цьому сегменті ринку праці [1, с. 221]. За останні роки з'явилася чимало робіт, присвячених проблемам підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до професійної діяльності (Є.А. Захаріна, Л.І. Іванова, Р. П. Карпюк, А. П. Конох, Л. П. Суцzenко, О.В. О.В. Тимошенко та інші). Окремі аспекти підготовки фахівців з рекреаційно-оздоровчої діяльності відображені у працях українських науковців: О.В. Андреевої, О.Л.Благій, М. В. Дутчака, О.М.Жданової. Питанням фізичної рекреації присвячено чимало робіт зарубіжних фахівців: С. Bouchard [5], Т. Wolanska [6], Z. Krawczyk [4]. Незважаючи на наявність цілої низки науково-педагогічних досліджень, на сьогодні в Україні відсутні фундаментальні теоретико-методичні праці з проблем підготовки фахівців у сфері фізичної рекреації. На думку О.В. Андреевої, потрібно розробити та теоретичного обґрунтувати підходи до відбору і структурування змісту та програмно-методичного забезпечення навчального процесу у вищих навчальних закладах (ВНЗ); визначити перспективні напрями модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців для галузі [1, с. 231].

Робота виконана відповідно до плану НДР Львівського державного університету фізичної культури.

Формулювання мети дослідження.

Мета статті полягає у визначенні особливостей професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності.

Відповідно до мети були визначені завдання дослідження:

1. Визначити окремі недоліки у формуванні системи професійних знань, вмінь та навичок майбутніх фахівців з фізичної рекреації за допомогою анкетування.
2. Дослідити готовність майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності.

Результати дослідження. Для вирішення поставлених завдань нами проводилося анкетування студентів старших курсів десяти ВНЗ України: Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту, Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Національного університету фізичного виховання та спорту України, Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Львівського державного університету фізичної культури, Вінницького національного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Ужгородського національного університету,

Житомирського державного університету імені Івана Франка, Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. За допомогою анкетування ми встановили мету вступу у ВНЗ фізкультурного профілю. Так, 24,11 % студентів хочуть отримати вищу фізкультурну освіту, 47,36 % – мріють працювати у галузі фізичного виховання та спорту, 21,19 % – хочуть займатися рекреаційно-оздоровчою діяльністю, 3,05 % – вступили до ВНЗ за порадою батьків чи друзів і 4,29 % опитаних важко відповісти. Отже, половина респондентів мріють отримати вищу фізкультурну освіту.

Багатьом студентам потрібна додаткова практична підготовка для здійснення рекреаційно-оздоровчої діяльності (рис. 1). Отже, домінуюча більшість опитаних (78,20%) підтверджують потребу у додатковій практичній підготовці. При цьому, планує у майбутньому працювати фахівцем у сфері фізичної рекреації значно менші кількість осіб (64,33 %). Прикро, що 20,44 % зазначили, що швидше за все не будуть працювати фахівцем у сфері рекреаційно-оздоровчої діяльності та 15,23 % респондентів ще не визначилися з майбутнім працевлаштуванням, тому й обрали варіант відповіді «важко відповісти». Варто відзначити, що відсоток охочих працювати у сфері рекреаційно-оздоровчої діяльності суттєво відрізняється у студентів різних ВНЗ.

Рис. 1. Показник кількості студентів, опитаних про те, чи потрібна їм додаткова практична підготовка для здійснення рекреаційно-оздоровчої діяльності (%)

Так, найбільше охочих виявлено у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (81,18 %), Житомирському державному університету імені Івана Франка (72,89 %) та Львівському державному університеті фізичної культури (72,66%). Найнижчий відсоток бажаючих працювати фахівцем у сфері фізичної рекреації встановлено у Вінницькому національному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (38,89 %), Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова (47,69 %) та Дніпропетровському державному інституті фізичної культури і спорту (52,83 %). На запитання «Чи спроможні Ви здійснювати педагогічно організовану рухову активність людей, спрямовану на відновлення зниженої працездатності, з використанням технологій оздоровчої фізичної культури?» 36,16 % студентів відповіли, що спроможні; 38,81 % – швидше так, ніж ні; 14,85% – швидше ні, ніж так і 10,18% – не змогли відповісти на дане запитання. Варто відзначити, що більше половини опитаних студентів (74,97 %) вважають себе спроможними здійснювати педагогічно організовану рухову активність з використанням технологій оздоровчої фізичної культури. Подальший аналіз результатів анкетування засвідчив, що 53,40 % респондентів спроможні застосовувати фізичні вправи, ігри, розваги, а також природні чинники для активного відпочинку різних категорій людей; 33,13 % – швидше так, ніж ні; 9,60 % – швидше ні, ніж так і 3,87 % – важко відповісти.

Проведені дослідження показали ступінь володіння майбутніх фахівців професійною термінологією для проведення рекреаційно-оздоровчої діяльності з різними категоріями населення. Зокрема, 21,20 % респондентів володіють професійною термінологією; 29,85 % – швидше так, ніж ні; 36,98 % – швидше ні, ніж так і 11,97 % – важко відповісти. Встановлено, що 35,10 % опитаних студентів здатні мотивувати різні категорії населення до рекреаційно-оздоровчої діяльності; 16,64 % – швидше так, ніж ні; 35,37 % – швидше ні, ніж так і 12,89 % – важко відповісти. У ході анкетування респондентам було запропоновано оцінити свій рівень володіння знаннями у сфері рекреаційно-оздоровчої діяльності. Одержані результати показали, що студенти добре засвоїли методику проведення контролю за оздоровчим впливом занять на організм людини (77,60 %); особливості використання засобів рекреаційно-оздоровчої діяльності з особами різної статі (76,13 %) та різного віку (74,20 %); форми рекреаційно-оздоровчої діяльності (74,43 %); завдання рекреаційно-оздоровчої діяльності (73,64 %). Поряд з цим, студенти зазначають недостатній рівень знань щодо змісту законодавчих і програмних документів розвитку галузі фізичної культури і спорту; підсистеми державних і громадських організацій, у компетенції яких знаходиться рекреаційно-оздоровча діяльність різних груп населення; особливості використання засобів рекреаційно-оздоровчої діяльності з особами різного рівня фізичного стану. За допомогою анкетування ми також з'ясували рівень володіння майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту уміннями та навичками у сфері фізичної рекреації. Найкраще студенти засвоїли такі вміння: визначати рівень фізичного стану людини (87,50 %); формувати мотивацію до рекреаційно-оздоровчої діяльності (79,77 %); проводити рекреаційно-оздоровчу діяльність з особами різного віку, статі (78,64 %); формувати поведінку особи, спрямовану на збереження і зміцнення здоров'я (77,89 %); програмувати рекреаційно-оздоровчі заняття з використанням різних видів фізичних вправ (77,78 %).

У переліку умінь та навичок, які студенти засвоїли недостатньо, домінують уміння проводити рекламу рекреаційно-оздоровчих послуг та проводити рекреаційно-оздоровчі заходи змагального характеру з різними категоріями населення. Зазначені відповіді дозволяють зробити висновок про доцільність внесення змін та корекцію існуючої системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності. Удосконалення існуючої системи дозволить підвищити якість підготовки кадрів для сфери фізичної реабілітації та покращить рівень професійних знань, вмінь та навичок майбутніх фахівців. На запитання «Чи здатні Ви особисто показати виконання основних видів оздоровчо-рекреаційної рухової активності?» загалом, 45,15 % відповіли, що так; 37,43 % – швидше так, ніж ні; 12,23 % – швидше ні, ніж так і 5,19 % – важко відповісти. У підсумку ми пропонуємо студентам самостійно оцінити наскільки сформована їхня готовність до проведення рекреаційно-оздоровчої діяльності (рис. 2).

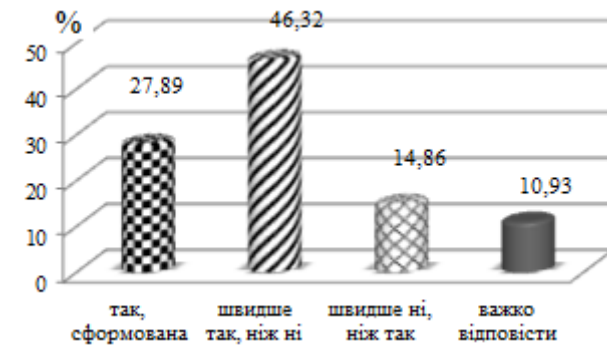

Рис. 2. Показник кількості студентів, опитаних про те, наскільки сформована їх готовність до проведення рекреаційно-оздоровчої діяльності

Виявилось, що 27,89 % опитаних вважають, що сформована; 46,32 % – швидше так, ніж ні; 14,86 % – швидше ні, ніж так і 10,93 % – важко відповісти на поставлене запитання. Тобто, лише 74,21 % студентів вважають себе готовими до роботи в сфері фізичної рекреації.

ВИСНОВКИ

Проведені нами дослідження дозволили виявити окремі переваги і недоліки в існуючій системі підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності десяти ВНЗ України. Зокрема, виявлено, що більшості опитаних нами студентів потрібна додаткова практична підготовка для здійснення рекреаційно-оздоровчої діяльності. З'ясовано недостатній рівень професійних знань, вмінь і навичок майбутніх фахівців щодо проведення рекреаційно-оздоровчої діяльності з різними категоріями населення. Встановлено, що 74,21 % студентів вважають себе відносно готовими до роботи в сфері фізичної рекреації.

Таким чином, аналіз результатів проведених досліджень свідчить про те, що проблема формування готовності майбутніх фахівців з фізичного виховання до рекреаційно-оздоровчої діяльності є надзвичайно актуальною і потребує додаткового дослідження. **ДО ПОДАЛЬШИХ НАПРЯМІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ВВАЖАЄМО** за доцільне віднести розробку моделі професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до роботи в сфері фізичної рекреації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрєєва О. В. Фізична рекреація : [монографія] / Олена Валеріївна Андрєєва. – К. : ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 286 с.
2. Войнар Ю. Розвиток та сучасні тенденції системи підготовки фахівців з фізичної культури в умовах євроінтеграції : [монографія] / Ю. Войнар, Д. Наварецький, І. Глазирін – Черкаси: Відлуння-Плюс, 2005. – 184 с.
3. Фізична рекреація : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] / Приступа Є.Н., Жданова О.М., Линець М.М. [та ін.]; за наук. ред. Євгена Приступи. – Дрогобич : Коло, 2010. – 448 с.
4. Ikeda M. Sport for All in Japan. – 2nd ed. / M. Ikeda, Y. Yamaguchi, M. Chgahara. – Tokio : Sasakawa sport foundation, 2004. – 41 p.
5. Krawczyk Z. Preobrazenia sportu dla wszystkich w krajach postindustrialnych i inustrialnych / Z. Krawczyk // Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne. – 2008. – № 1. – S. 4-7.
6. Physical activity and health /ed. C. Bouchard, S.N.Blair, W.I. Haskell. – Champaign : Human Kinetics, 2007. – 410 p.
7. Wolanska T. Rekreacja fizyczna / T. Wolanska. – Warszawa : C.O.M.U.K., 1992. – 156 p.

Демченко Катерина, НПУ імені М.П. Драгоманова, м. Київ
Путров Олександр викладач Кафедри фізичної культури, олімпійських та неолімпійських видів спорту Запорізького Національного Технічного Університету

ПРОГРАМА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ СПОРТСМЕНІВ ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ 20-25 РОКІВ ПІСЛЯ ПЕРЕЛОМУ ПРОМЕНЕВОЇ КІСТКИ В ТИПОВОМУ МІСЦІ У ПІСЛЯЛІКАРНЯНОМУ ПЕРІОДІ